

A Slovenian Language Newspaper — Dedicated to the Cultural Progress and Political Guidance of Americans of Slovenian Descent and Slovenes Scattered around the Free World—Through the Principles of Christian Democracy.

slovenska DRŽAVA

For a Free Slovenia

In Harmony with the American Tradition of Freedom and Independence, The SLOVENSKA DRŽAVA Champions the Right of the Slovenian People to their National Unification in Their Own Slovenian State.

Letnik — Volume IV

CHICAGO, ILLINOIS, 20. APRILA, 1953

Številka — Number 4

Brezuspešni boj za avtonomijo

Od 1. decembra 1918. pa do 1. 1935. se je slovenski narod po svojih zastopnikih brez uspeha boril za svojo samostojnost ali avtonomijo v monarhični Jugoslaviji. Že beseda avtonomija je bodla Srbom v oči ter so nam očitali separatizem, republikanstvo in protidržavnost ob vsaki priliki. Vsa leta obstoja Jugoslavije so bili srbski politiki prepričanja, da more Jugoslavijo "skupaj držati" samo močan centralizem s srbsko nadvlado. Govoriti javno o treh državah v federaciji je bilo že protidržavno in je grozila ječa in preganjanje.

Slepi v svojem idealizmu smo Slovenci šli 1. 1918. v ozirom "pod" Jugoslavijo, misleč, da so na jugu prav tako iskreni, kakor smo mi, in da se bomo lepo po bratovsko pobotali o medsebojnih odnosajih. Vedno bolj jasno so v Sloveniji videli, da so bili z vidovdanske ustavo prevarani. Kadar je pogovor nanesel na politiko je večkrat škof Jeglič naglasil: "Prevarani smo bili prevarani!" Davki so vedno bolj pritiskali na Slovenijo, v belgrajskih vladah so smatrali slovenske zastopnike za lutke, s katerimi se lahko poigravajo kot mačka z miši in vsake pol leta je bila vladna kriza.

Od 1. 1919. pa do 1925. je po finančni statistiki Slovenija plačala 768 milijonov 825 tisoč in 789 Dinarjev davka. V tem času je Srbija skupaj s Črno goro plačala samo 5 milijonov več. Pritiskali so nas tako, da je z ozirom na število prebivalstva prišlo na enega Slovence 84 Din. davkov letno, medtem ko je Srb plačeval letno le 47 Din. (Glej Slovenec 1926. št. 21.)

Nejevolja nad takim postopanjem se je zbudila posebno spomladi 1926. ob proračunski razpravi v Beogradu, ko so se davki za Slovenijo še zvišali. Ob tej priliki je Slovenec prinesel uvodni članek: "Ali je Slovenija Srbska kolonija?" in "Na kraju". Poročila o naravnost strahovitih številkah, ki naj bi naložili že itak popolnoma izmučeni, pod težo davkov omagajoči Sloveniji nova težka bremena, so izzvala po vsej slovenski javnosti in gospodarskih krogih pravo konsternacijo. Vsakdo občuti in si pravi: To je uničenje Slovenije. Finančna in gospodarska moč Slovenije je pri kraju in dalje tako res ne moremo več... Minister Uzunovič je zagovarjal to davčno obremenitev, češ, Slovenija je bogata dežela, zato lahko plačuje." (Slovenec 1926. št. 22.)

Svoje razočaranje je Slovenec izjavil pod uvodnikom "....eomajni". "Nikola Pašič nam je te dni odkrito povedal, kako si zamišlja

to državo. Zanj je HSS samo razširjena Srbija, ki je za svoje na oltar velikih zaveznikov doprinešene žrtve dobila od letih nagrado v Avstro-Ogrski pripadajočih jugoslovanskih deželah. Iz te mentalitete dosledno sledi metoda, po kateri nas tretirajo naši oblastniki. Na njej je zgrajena vidovdanska ustava, ki so jo pustili slaviti s topovskimi salvami, godbo in razsvetljava. Enakopravnost na papirju in bratje, smo v pravem pomenu besede podložni centralizmu, ki nas ne zastoplja samo politično, oziroma nam kakšne politične osebnosti sploh ne priznava, ampak tudi v gospodarskem oziru z nami drugače ravna kakor z drugimi, ki plačujejo trikrat manj davka nego mi, pa uživajo vse dobrote od vladne mize, dočim se pri nas niti prebita

Stanje v Sloveniji v začetku leta 1953

Dr. M. Krek je 5. oktobra 1950 v svojem listu "Slovenija" priobčil "Poziv iz zasužnjene domovine. Poziv je bil njegova javna zavrnitev naše "Slovenske izjave" ter prizadevanj za samostojno slovensko državo. Vseboval je poleg drugega izjavo o današnjih političnih ciljih slovenskega naroda. Izjavo naj bi bili sprejeli "predstavniki slovenske katoliške politične organizacije iz treh slovenskih dežel" na tajnem sestanku 5. septembra istega leta. V njej pravijo, da "Slovenci zahtevamo združitev vsega slovenskega ozemlja v Zedinjeni Sloveniji, ki naj bo enakopravna državna enota v bodoči Jugoslaviji kot zvezni državi jugoslovanskih narodov."

Pisec tega sestavka je položaj v domovini že tedaj precej dobro poznal. Vedel je, da je povsem izključeno, da bi se spričo brezobzirnega nadzorstva titovske politične policije mogli sestajati zastopniki katere koli bivše, zlasti pa katoliške politične organizacije. Prav tako se mu je zdelo neverjetno, da bi sedanji politični cilj slovenskega ljudstva bil tisti, kakor trdi ta, dr. Kreku poslana izjava. (Pozneje je prišlo na dan, da so jo sestavili na Višarjih trije pristaši dr. Kreka, ki žive vsi izven domovine. Na sestanku torej ni bilo niti enega človeka iz Slovenije — op. ur.)

Poziv dr. Kreka me je vzpodbudil, da sem se začel živo zanimati za resnično politično in splošno stanje v Sloveniji. Hotel sem čim bolj stvarno in nepristransko doznati, kaj je resnica. Službeno mesto, ki ga imam tu v Evropi, mi omogoča, da skoraj vsak dan govorim z ljudmi, ki prihajajo iz Slovenije. Zadnji dve leti sem se posebno vrgel v to. Govoril sem

para ne investira." (Slovenec 1926, št. 42).

Srbski centralizem je pozneje prešel v razne absolutizme in diktature in sploh niso prišli do kakega sporazuma o spremembi vidovdanske ustave. Srbi se enostavno niso mogli vživeti v kako federativno ureditev, ker bi s tem padli nazaj v malo srbsko državo in izgubili s tem dohodke iz slovenskih in hrvatskih kolonij.

Oni, ki danes še govorijo o kontinuiteti stare monarhične Jugoslavije in to celo v zvezi z neko federacijo so slepi in hote zapirajo oči pred realnostjo. Prehoda nazaj v staro stanje ni več. Da bi pa Srbi, to je sedanja generacija, ki je uživala vse dobrote stare Velesrbije, se mogla vživeti v potrebo federativne državne ureditve vseh narodov stare Jugoslavije, pa se nam zdi nemogoče. Zanje je potrebna še dolga šola.

najprej z nešteti begunci: z mladimi študenti, razumniki, delavci, delavkami, vojaškimi ubežniki, bivšimi člani milice in OZNAe, bivšimi kapitalisti, gospodarstveniki in proletarci; skratka z begunci vseh slojev in vseh političnih prepričanj.

Govoril sem dalje — kar je važnejše kakor z begunci — s številnimi pripadniki in uslužbenci sedanjega režima, ki prihajajo čez mejo z rednimi potnimi listi in se vračajo nazaj. Med temi so ljudje, ki so bili ali so še na vodilnih mestih v upravi, gospodarstvu, sindikatih, kulturi, diplomatski službi in celo v partiji. Prišel sem v stike z najrazličnejšimi slovenskimi titovci, kominformisti, opozicionalci vseh vrst in z bivšimi političnimi kaznjenci. Precej podatkov so mi dali slovenski in tuji kolegi, ki jih je to vprašanje zanimalo. Govoril sem dalje s tujimi obiskovalci Slovenije, pripadajočimi različnim narodnostim: z diplomati, časnikarji in navadnimi turisti, ki so bili nasprotniki ali simpatizerji Titovega režima. Govoril sem končno tudi z mnogimi Slovenci, ki hodijo na obiske v domovino.

Po dveh letih skrbnega stvarnega preučevanja njihovih izjav ter prav tako skrbnega prebiranja slovenskih režimskih in tujih listov, sem glede položaja v Sloveniji prišel do naslednjih zaključkov:

1. Slovenci in Jugoslavija.

Slovenski narod danes po gromni večini odklanja misel na vsako, komunistično ali nekomunistično Jugoslavijo. V tem so si edini pristaši bivšega katoliškega tabora vseh vrst, bivši liberalci, med njimi celo najbolj zagrizeni JNSarji, bivši socialisti, neodvisneži, razočarani komunisti in še

posebno mladina. Vzroki za to so: splošno prepričanje, da ne bi Slovenija nikoli trpela pod komunizmom, če bi ne bili Slovenci po prvi svetovni vojni bili prisiljeni v Jugoslavijo; strahotni in vedno hujši politični ter gospodarski centralizem; izkoriščanje Slovenije v korist zaostalih balkanskih pokrajin; preganjanje vere, za katerim Slovenci bolj ali manj upravičeno slutijo roko pravoslavja; postopno odpravljanje vsake politične in kulturne avtonomije; nazadnje prepričanje, da se v emigraciji zavzemajo za obnovev prejšnje Jugoslavije samo politiki, ki so pristaši desničarske kraljevske in velesrbske vojaške diktature. Pred Jugoslavijo dalje Slovence plaši sovraštvo med Srbi in Hrvati, ki ga je komunistični režim samo potlačil, a ki bo z nezaslišano divjostjo izbruhnilo, če Tito pade. Ljudje so siti Balkana in žejni Evrope. Komunizem istovetijo z Balkanom in Jugoslavijo. Tega prepričanja jim ne more izbiti iz glave nobena sila. Sovraštvo do Srbov je zlasti med priprostim ljudstvom tako, da si tega ni mogoče misliti. Posebno je to sovraštvo hudo na bivšem Primorskem, kjer Srbe poznajo samo iz zadnjega časa in samo kot komuniste, torej zgolj z najslabše strani.

Večina ljudstva zaradi obupa in trpljenja ni sposobna ali si ne upa več kakor koli politično misliti. Ves njen politični program je povedan v geslu: železni zastor na Sotlo, potem pa obračun s priganjaci komunizma! To je po eni strani geslo tudi tistih, ki politično še mislijo. Ti so po drugi strani strastni zagovorniki popolne slovenske neodvisnosti. Žarišče tega prepričanja — zakaj spričo razmer o kakem delu za to idejo ni mogoče govoriti — je v kulturnih krogih, posebno v Akademiji znanosti in umetnosti ter na ljubljanskem vseučilišču. O tem pričajo številne izjave komunističnih ministrov, med njimi glavarja OZNA-e, Krajgerja, ter čistke in obsode v teh krogih. Nič manj ni ta misel zajela študentovske mladine. Vsak emigrantski politik, ki se zavzema za kakršno koli, staro, novo ali tudi demokratično Jugoslavijo in se glede slovenske bodočnosti jasno ne opredeli, je doigral. Gorje tistim politikom, ki se zaradi Jugoslavije tako ali tako približujejo titovcem, kakor je to na primer v Trstu!

2. Opozicija.

Ves slovenski narod je v opoziciji proti komunizmu in rdečemu režimu, toda organizirane ali kakor koli strnjene opozicije v Sloveniji ni nobene. Pritisk in nadzorstvo politične policije sta tako, da so nemogoči celo navadni prijateljski stiki in sestanki, kaj šele kakršno koli politično shajanje. Ta pritisk ni zaradi na-

Ali že veste?

da pripada bodočnost svobodnim (predsednik Eisenhower); da je največji sovražnik demokracije masa (papež Pij XII);

da so v Sloveniji pred nedavnim obsodili na 4 leta zopora p. Pavla Berdena, S.J., superiorja jezuitskega doma v Mariboru, češ da je tajno organiziral katoliško akcijo. P. Berden, rodem iz Prekmurja, je najprej končal pravne študije na vseučilišču v Ljubljani, po končanih izpitih pa je kot diplomirani jurist vstopil v jezuitski red. Ob njegovi novi maši, ki jo je pel v domači vasi že za časa komunistične diktature, so se komunisti v časopisju zgražali, češ da je bila njegova vas v velikem zaostanku z oddajo živine, za zakolj, da pa so imeli dovolj mesa za novo mašo. P. Berden je bil zelo priljubljen med mladino, pri razpravi pa je zanikal, da bi kaj organiziral;

da je jugoslovanski poslanik v Kanadi, dr. Rajko Djermanović, izjavljal v Vancouveru, da "je v Jugoslaviji popolna svoboda bogočastja in vere". Njegove laži je javno razkrinkal tamkajšnji nadškof William M. Duke;

da je objavil katoliški tednik "The Ensign" 14. februarja obširni posnetek člankov iz katoliškega lista The Tablet iz Londona, Anglija, kjer z dokumenti zavrača napade jugoslovanskih komunistov na kardinala Stepinca;

da je ameriški zunanji minister Dulles izjavil pred odhodom v Evropo: "Vsem, ki trpe v komunističnem suženjstvu, zagotavljamo: Računati smete z našo pomočjo";

da je pariški politični tednik "La Tribune des Nations" pred kratkim poročal o položaju Slovencev v Trstu ter med drugim zapisal: "Žal je res, da so in še postopajo krivično Slovenskimi prebivalci na (tržaškem) ozemlju in da so Italijani odgovorni za te nasilne krivice fašizma dediče v oseh različnih italijanskih "demokratov";"

da izdeluje nova tovarna v Ljubljani pisalne stroje? Letos jih nameravajo izdelati 1.000, prihodnje leto 2.000, končni cilj je 10.000 na leto. Pozneje bodo tovarno predstavili na Savlje. Cena velikih pisarniških pisalnih strojev je 60.000 dinarjev, malih prenosnih pa 30.000.

(Nadaljevanje na 3. str.)

videznega približevanja Zahodu nič popustil, marveč je prav zaradi tega še ostrejši. Zmotno je, svobodo zabavljanja in svobodo prihajanja tujcev v Slovenijo razlagati kot večjo politično svobodo. Popušcanje glede zabavljanja službi režimu za to, da ugotovi, kdo (Nadaljevanje na 2. str.)

Strah pred mirom

Brž ko so sovjetski mogotci spustili v svet prve mirovne globčke z oljčnimi vejicami miru, je nastala panika na borzah. Kakor je Eisenhowerjeva zmaga pri volitvah čez noč dvignila vrednost delnic, tako jih je sovjetska mirovna ofenziva čez noč znižala. Delnice so si sicer v nekaj dneh zopet opomogle, ker zapadni državniki še ne verjamejo v resnost teh vab ter so vodilne osebnosti izjavile, da bodo države nadaljevale z vojno proizvodnjo tudi v primeru, če pride do premirja na Koreji. Toda pokazale so jasno slabost gospodarskega sestava Zapada, zlasti v ZDA, ki se mora zahvaliti svojemu razcvetu in blagostanju vsaj po mnenju lastnikov delnic predvsem obstoju oboroževalne industrije, ki je namenjena za uničevanje ljudi in dobrin.

V koliko je to prepričanje sodelovalo pri spočetju nove sovjetske mirovne ofenzive, je težko vedeti zagotovo. Dejstvo je, da govore komunisti stalno o nujnem položju ameriškega kapitalističnega sestava, da je to teorijo razlagal na široko malo pred svojo smrtjo tudi Stalin, da to teorijo obnavlja moskovsko časopisje vzporedno s sovjetsko mirovno melodijo in da beremo isto tudi v komunističnih časopisih, ki izhajajo na Zapadu. Osebo sem doživel, kako je to teorijo ter prerokovanje skorajšnje depresije razlagal neki komunev umivalnici tovarne, kjer sem zaposlen, in kako mi je dva dni pozneje začel razlagati eden nekomunistov, ki pri tej razlagi v umivalnici ni bil navzoč.

Komunistični računi bi se danes toliko lažje uresničili, ker odločajo o gospodarstvu ZDA izraziti predstavniki gospodarskega liberalizma. Kolikor tudi zatrjujejo, da ne nameravajo odpraviti socialnih pridobitev prejšnje uprave, dokazuje vendar vsakdanja izkušnja zlasti pri sklepanju ali obnavljanju delavnih pogodb v večjih podjetjih ne samo v ZDA, marveč tudi v Kanadi, da imajo predstavniki kapitala sedaj mnogo bolj gluha ušesa za delavske zahteve kot so jih imeli še pred nedavnim. V ospredju so zopet **interesi kapitala**, ki se hoče nedolžno skriti za "naravne zakone gospodarstva" in za "zakon povpraševanja ter ponudbe", interesi celote pa so priznani samo po načelu, ki ga je izrekel sedanji vojni minister ZDA Wilson: "Kar je dobro za General Motor, je dobro tudi za ZDA."

Narodno gospodarstvo nobenega naroda ni samo po sebi navezano na vojaško proizvodnjo, če prav more ta privedi do velikega razmaha zlasti težko industrijo. Namen gospodarstva je proizvajati dobrine, ki jih človek potrebuje za človeka dostojno življenje. Vsaka vojna industrija, če-

prav je na žalost potrebna, pomeni sama po sebi odtegotanje velikega dela narodne proizvodnje od potrošnje in tako niža življenjsko raven celote. Večja zaposlitev je možna samo na podlagi večjega obdavčenja vseh razpoložljivih virov. Zato je samo po sebi možno vzdrževati enako stopnjo zaposlitve tudi brez vojne industrije. Potrebno je samo eno: Kakor prevladuje (ali naj bi vsaj prevladovali) pri določanju vojne proizvodnje interesi celote, ki si hoče tako ohraniti obstoj, tako bi morali tudi pri mirnodobski proizvodnji odločiti interesi celote. Človeške potrebe so vedno večje kot pa možnost jim zadostiti. Zato se ni bati, da bi bilo keđaj koli na svetu preveč dobrin. Kratkovidna sebičnost kapitalistov, ki se skriva za teorijo gospodarskega liberalizma, je ona sila, ki si od skupne proizvodnje vseh proizvajalnih činiteljev prilaščuje prevelik delež. Široke množice delavcev imajo tudi v dobi depresij veliko neizpoljenih želj in potreb, toda nedostaja jim nakazila do teh potreb — denarja. Rešitev je torej v dodelitvi večjega deleža na skupni proizvodnji delavcem, ki predstavljajo glavni del potrošnikov.

Strah pred mirom je tudi s stališča narodnega gospodarstva ne-utemeljen. Depresije so posledica človekove vere v "naravne zakone", ki so samo krinka za sebičnost lastnikov kapitala. Preusmeritev gospodarstva povzroča gotovo težave v poedinih panogah, ki so pa prehodnega značaja in jih more družba, če hoče, z različnimi ukrepi oblažiti. **Seveda pa je treba postaviti narodno gospodarstvo na druge temelje kot na gospodarski liberalizem, še preje pa premakniti vsaj pretežni del človeštva iz materialističnega kolo voza v svet duhovnih vrednot ter družbo iz individualizma v občestvenost.**

Kolikor je tudi ta naloga prvenstvena, pa bodo morali voditelji držav vsaj še za nekaj časa uporabljati tudi državno oblast za brzdanje neupravičenih zahtev predstavnikov kapitala, če ne bodo hoteli biti dejanski pripravljavci komunistične revolucije. Kljub temu, da odklanjajo načela usmerjevanega gospodarstva, ne bodo imeli druge izbire kot slediti pozivu predsednika C.I.O. Walterja P. Reutherja, naj skličejo konferenco za polno zaposlitev in polno proizvodnjo, če nočejo voditi ZDA in ves še svobodni svet tje, kjer nas Sovjeti žele — v komunistično revolucijo. Res je, kot je zapisal W. Reuther v svojem pozivu predsedniku Eisenhowerju "fantastično in nečloveško, naj bi se ljudje na Wall Street in drugje bali, da bo 'izbruhnil mir' in sledila depresija." **Driš**

Razočarani dr. Korošec I. 1926

(Nadaljevanje s 2. str.)

potrebno za našo celokupno upravo, če vračunate militarizem in vse drugo, kar se nepotrebne plačuje za razne delegacije. **Mi smo aktivni, in radi tega naše vseučilišče ne stane nič ne srbski in ne hrvaški narod.** Toda vsako leto se pojavlja isto, da nam tukaj pravijo: **Vaš je denar, hočemo**

vam pa pokazati, da smo gospodarji mi in ne vi."

"V upravi vlada lenoba, korupcija in zastoj. Radi tega nas je centralizem privedel v krizo, da ne moremo delati. Zato bo centralizem še desetletja tlačil Slovence in Hrvate in vsak drug narod, ki ni deležen dobrot tega centralizma. Končno je jasno, da vo-

dijo tendence vsakega centralizma do absolutizma in da noben centralizem ne vodi do demokratizma. Absolutizem je že tu. Ta absolutizem izvaja vlada. Vlada je vse. Večina ministrov ni tu in se niti ne ozirajo na to, kar poslanci govore v parlamentu. Pravijo, vi lahko govorite kakor hočete, vendar bo prav tako, kakor vlada hoče. Par dni boste nezadovoljni, potem pa vse spet po starem."

"Ta centralizem je treba razrušiti, treba je dati narodom široke samouprave. To kardinalno vprašanje naše notranje politike je treba razčistiti. Vprašanje je le, ali ga bomo razčistili z mirnim prijateljskim razpravljanjem, ali ga bomo razčistili v dobi nemirov in neredov, kar bo na škodo eni in drugi strani."

(To vprašanje se ni razčistilo, dokler ni Jugoslavija razpadla kot trhla stavba ob prvem sunku. Komunistem ga je nakazal na papirju, vendar je ta komunistični centralizem še hujši. Zdi se, da to bo vprašanje tudi v daljši bodočnosti ostalo nerešljivo. Op. ur.)

Govor je povzet skorej celosti iz Slovenca 9. febr. 1926.

Ali že veste?

(Nadaljevanje s 1. str.)

da bodo letos dogradili železniški postaji v Mariboru in na Jesenicah, ki sta bili med vojno porušeni?

da bo letos 16. maj — Victoria day — državni praznik v Kanadi?

da izdaje kanadsko vojno ministrstvo za častnike dvakrat na mesec majhne brošure o tekočih zadevah? Brošura od 1. februarja t.l. je naslovljena: Češkoslovaška, študija komunistične tehnike", ki jo je napisal Vladimir Mourdy. Napovedana je tudi brošura o Jugoslaviji.

da imajo časnikarji v Kanadi tako zmešane pojme o komunizmu, da je torontski The Daily Star zapisal, da so Grčija, Turčija

Odmevi iz ljudstva

Čez 80 let stara naročnica Slov. Države. G. Jontez iz Clevelanda nam sporoča, da je naš list naročila Mrs. Mary Mencinger, 1046 E. 74. Str., Cleveland. Naročnino je prinesla g. Jontezu kar sama, ko je dobila naš list na ogled. Gotovo velika zavednost! Mrs. Mary Mencinger je stara že nad 80 let, več kot pol stoletja je že v Ameriki, pa je še vedno trdna Slovenka in odločna katoličanka. Takih nam je treba!

Prav rad prebira Slov. Državo. G. Miha Perko, Columbia, Tenn. nam piše: Ker sem tako oddaljen od vseh znancev, zato prav rad prebiram Slovensko državo. Potrjujem, da je vse res kar piše Slovenska Država.

Tudi jaz sem za idejo o slovenski državi, tako nam piše novi naročnik g. John Grm iz Loraina. Pravi, da je to zelo dobra zamisel, le nje uresničitev bo težka ker je med Slovenci toliko nesloge. Želi, da mu pošljamo "Šmartinski Vestnik", ker ima tudi on svojce, ki so padli kot žrtev komunizma.

List želi prejemati po zračni pošti. Naš novi naročnik g. Štefan Plej iz Caracasa, Venezuela, nam je pridobil novega naročnika g. Leopolda Šivec, ki je tudi v Venezueli. Oba nova naročnika se pridružujeta našemu pokretu s podpisom Slov. Izjave! Živela! Da bo list čimprej v njunih rokah, želita, da mu list pošljamo po zračni pošti. Doplačala sta zato tudi poštnino!

ja in Jugoslavija sklenile obrambno zvezo pred komunizmom?

da je prejel pomožni škof New Yorka, Fulton J. Sheen letošnjo nagrado svobode za televizijo za svoj program "Življenje je vredno življenja"? Nagrade svobode dele na obletnico rojstnega dne Georgea Washingtona, prvega predsednika ZDA.

da je podpredsednik ene največjih trgovskih hiš v ZDA Eears, Roebuck & Co. (ki se je v Kanadi

Z velikim zanimanjem prebiram SD, tako nam sporoča g. prof. Milko Jeglič iz South Benda. Piše nam, da je prenehal biti brezdomec. Sin Janez, ki je na Koreji, bo kmalu doma. Slovensko Državo prebere z velikim zanimanjem od prve do zadnje vrste.

Tudi v New Yorku ima SD prijatelje, kateri so poslali Slov. Državi lepe velikonočne pirhe v znesku \$10.00. Bog povrni stokrat! Posnemajte še drugod!

Pozdravi iz Siama. Salezijanski misijonar, g. Joško Bevc, ki dela na misijonskem polju v Siamu, nam poroča, da SD v redu prejema in prosi, da mu list pošljamo še naprej, želi nam, da bi se kdaj srečali v Svobodni slovenski državi!

Zlatomašnik Ivan Baloh nam piše: Prejel sem prvo številko SD. Prosim še, pošljite. Ko list preberem, ga pošljem dalje. Članek "Odgovor" je krasen, kot da bi mi ga iz prsi vzel. Grem v 80 leto in, poznam vso politiko do dr. Bleiweisa nazaj. Še tega sem poznal in bil pri pogrebu kot otrok. Poznal sem škofa dr. Pogačarja, Kluna, dr. Poklukarja, pisatelja in urednika "Naroda" Jurčiča, Železnikarja; moj profesor je bil dr. Krek, prijatelji pa Štefe, Tersglav itd. Moj ideal je samostojna Slovenija, kvečjemu združena s Hrvati a proč od Beograda, ki ni bil nikdar prijatelj Slovcem. Še dr. Korošec, ki je vendar bil vplivni politik, ni mogel doseči avtonomije."

zvezala s Simpsonom), T.V. Houser primerjal na konferenci za organizacijo trgovine v Bostonu stroške proizvodnje in prodaje? Ugotovil je, da znašajo v ZDA stroški za izdelavo v industriji pohištva, oblačil, gradbenih in športnih potrebščin samo 31%, dočim znašajo stroški prodaje celih 69% — več kot dve tretjini. V teh številkah so vključeni tako dobički tovarnarja kot trgovca.

da je 1. marca t.l. prenehal izhajati v Parizu komunistični večernik Le Soir, ki so ga ustanovili 1. 1937? Razlog: zmanjšana naklada, ki je padla od 600.00 (1946) na 138.000 (sredi 1952) ter 100.000 (1953) — in zmanjšano število oglasov Komunisti v Parizu imajo sedaj samo še dva dnevnik — uradno glasilo stranke L'Humanite in pa neuradno glasilo La Liberation.

da je švicarski kanton Zurich na zahtevo občinskega sveta v Zurichu obnovil staro prepoved jezuitskega reda iz 1. 1871? Trije jezuitski očetje so morali zapustiti svoje župnije. Oblasti dopuščajo delovanje jezuitov med mladino, prepovedali pa so jim javna prodavanja mladini. Švica ni članica UNO. Taka postavna določba namreč onemogoča članstvo v UNO.

da je norveška vlada predložila parlamentu predlog, da razveljavi oni člen 140 let stare norveške ustave, ki prepoveduje jezuitom delovanje na Norveškem?

da je v Dusseldorfu v Zapadni Nemčiji razposlal komunistični časopis svojim naročnikom kalendar za 1. 1953, v katerem je izpuščen 21. december, Stalinov rojstni dan? To odkritje je povzročilo hudo razburjenje in sedaj iščejo krivca.

For a Future Save With

ST. Paul Federal Savings & Loan Association Of Chicago

2116 WEST CERMAK ROAD
CHICAGO 8, ILLINOIS

Resources over \$22,500,000.00

Current Divident Rate 3% per annum

*Future Home of St. Paul Federal
Mid-Year 1953.*

6720 WEST NORTH AVENUE

FRANK P. KOSMACH, President

PISMO IZ CLEVELANDA

Iz Johnstowna, Pa. sem prejel sledeče pismo:

"V roke mi je prišla Slovenska Država in v nji vidim Tvoje 'pismo', katero me je tako razveselilo, da Ti takoj pišem in se Ti zahvalim za tisto, kar si napisal o Ivanu Molku. Ko so o Božiču aretirali pomož. urednika pri Prosveti, Witkoviča, sem takoj pisal gl. predsedniku SNPJ Culkarju in ga opozoril na Molka v istem smislu kakor pišeš Ti v S.D. Bil sem mnenja, da naj bi gl. odbor na svoji seji v februarju poravnal krivico, ki jo je naredil (Molku) pred devetimi leti. Odgovor od Culkarja je bil (Zajc je bil medtome že izvoljen za gl. urednika Prosvete) da naj grem k društvu in da naj društvo na seji zahteva, da se to zgodi, namreč da se postavi Molka nazaj. Odpisal sem mu, da eno društvo ne more dosti narediti, posebno še, ker je cenzura pri Prosveti (saj jih poznaš, da kar ni zanje ne priobčijo ali pa s popravkom vse po svoje zavijejo). Obenem sem mu povedal, da je glavni odbor zagrešil krivico, zato je dolžnost tega glavnega odbora, da to krivico popravi! Društva in članstva niso vprašali, če smejo Molka odstraniti; čemu torej čakati na dreznje od njihove strani?"

"Kot lahko vidiš, ni nič pomagalo. Čudim se pa tudi jaz, da ni v glavnem odboru vsaj par mož, ki bi zadevo prinesli na dnevni red, da bi članstvo čitalo to v zapisniku. Morda bi se potem oglasilo kako društvo in zahtevalo, da se stari računi poravnajo. Povem Ti, mene je kar sram, da je pri društvih in članih taka zapanost, taka brezbriznost! Kje je tisto bratstvo, na katero smo se včasih tako sklicevali? In kje je tisti čut za poštenje in pravičnost, s katerim smo se nekoč bahali kakor bi bili imeli monopol nanj? Ali je res vse hudič vzelo!"

Pisec je John Langerholc, eden izmed redkih — tako strašno redkih — slovenskih socialstov v Ameriki, ki so se odločno zoprtavili komunistični infiltraciji naprednih vrst, vključivši SNPJ in Jugosl. soc. zvezo, žal, zaman. Toda krivda ni bila njihova. Krivdo za njihov neuspeh nosijo sopotniški kolovodje pri SNPJ, JSZ in SANSnu: Fred A. Vider, Mirko Kuhelj, Milan Medvešek, Matija Petrovič, France Česen in drugi; dalje tedanji urednik Proletarca France Zajc, bivši gl. urednik Prosvete Tone Garden in Vatro Gril in Janez Boštjančič pri metropolski zarjaveli devici Enakopravnosti, ki so prepredili, da članstvo SNPJ in JSZ in napredni tabor vobče niso imeli prilike, slišati obeh plati zvona, marveč zgolj komunistično oz. sopotniško plat. Ker so imeli v rokah VES napredni tisk, so to zlahka dosegli. Ker je še vedno v njihovih rokah, še vedno pihajo v naprednem taboru strupene komunistične sape in demokratični socialisti Ivan Molek nalik Cankarjevemu hlapcu Jerneju zaman čaka na pravico.

Zadnjič je na nekem predavanju v naši veliki vasi padel očitek, da smo ameriški Slovenci preveč materijalistični, da nam manjka idealizma, ki je ohranil Slovence skozi stoletja pri življenju. Saj veste, kaj je materijalizem? Lju-

bezen do polnega želodca, do lepe in tople obleke, do mehke postelje, do avtomobila, električnega hladilnika, štedilnika, pralnega stroja itd. To hrepenenje po udobnosti samo po sebi seveda ni nič napačnega, saj tudi evangelij nikjer ne pravi, da se človeku ne sme dobro goditi na tem puklastem svetu. Na kratko povedano, se še svetnik ne more čisto ubraniti materijalizma. Sicer pa ta postane škodljiv in poguben šele potem, ko postane sam sebi cilj in namen in ko prepriča človeka, da je to VSE, kar more pričakovati od življenja in od večnosti: nekaj več kot vol ali muha, toda ne dosti več, vsaj ne bistveno. Toda vrnimo se k ameriškim Slovincem in predavatelju! Ko sem domgy gredeč premišljeval o tem očitku, sem se nehote spomnil na krasno cerkev sv. Vida in veliki Narodni dom na St. Clairju. "Glej," sem pomislil, "metropola in druge slovenske naselbine po Ameriki mrgole slovenskih cerkva in narodnih hramov: ali je to znamenje materijalizma? Pa vse neštete akcije za pomoč tej ali oni stvari, ki so se in se še porajajo med nami kakor gobe po dežju: tudi pomanjkanje idealizma? Koliko truda, koliko denarja, koliko ljubezni je zazidal ameriški Slovenec v svoje cerkve, narodne hrame in neštete druge kulturne in družabne ustanove — iz materialističnih nagibov? Bežite! Saj še naši naprednjaki niso zbežljali za komunističnimi propagandisti iz materijalističnih nagibov, temveč iz golega — idealizma, pa če verjamete al' pa ne!"

Če pomislimo, da med vsemi nešteti tisoči starih priseljencev ni bilo dva tucata izobraženec, temveč si je moral naš človek sam vzgajati svoje učitelje in voditelje, ki so bili večinoma samouki, tedaj — nu, da se preveč ne razvlečem, jaz bi se tej naši ameriški veji brez razlike rajši odkril in občudoval idealizem, ki jo je obdržal na površju v tujem in hudo materijalističnem svetu kakor pa da bi govoril o materijalizmu.

Seve, če pa je imel predavatelj v mislih naše novejšje priseljence, se bo pa moral pogovoriti z njimi.

Ivan Jontez

RAZNO

Kidrič umrl. V Ljubljani je umrl B. Kidrič, vodilna osebnost slovenske Komunistične Partije. Kidrič je bil oče petletnega plana, ki je tako žalostno propadel. Zgodovina Slovencev bo o njem pisala, da je bil strupen sovražnik katoliške. Cerkev, sovražnik kmetškega stanu katerega je hotel po silii spraviti v takozvane zadrage in skupno s Baeblerjem ter Kardelem sokrivec gorja, ki je s komunizmom zadelo Slovence.

Preprečena Stalinova komemoracija v Chicagu. V nedeljo 12. t.m. so hoteli komunisti v Chicagu proslaviti spomin umrlega Stalina v neki dvorani na Chicago Str. Nasprotniki komunizma, pripadniki baltskih narodov in Ukrajincev, so komemoracijo razbili. Policija je morala intervenirati in ščititi prireditelje.

TO IN ONO

(Nadaljevanje s 4. str.)

poučevati po tri ure na teden. Koroški deželni glavar g. Wedenigg, ki je izvoljen gotovo zato, da štiti zakon, je tik pred minulimi volitvami, kar na svojo pest v Velikovcu skrajšal pouk slovenščine na — eno samo uro. Torej toliko kot nič! Kaj porečejo k temu socialistični zavezniki — koroški Titoisti? Molče, ker jim tako ukazuje KPS, ki je izdala slovenstvo na Koroškem, v Trstu in povsod drugod!

Izjava dr. Krnjevića. Glavni tajnik HSS g. dr. Krnjević je v svojem govoru na protestnem zborovanju proti preganjanju kat. Cerkve v Titovini med drugimi izjavil: "Mi se od Srbov razlikujemo po veri, preteklosti in značaju. Naš značaj je popolnoma različen in velika napaka je bila storjena v preteklosti in še večja bi bila v bodočnosti, združiti oba naroda skupaj".

Titov poslanik v Kanadi dobil po nosu. Jugoslovanski poslanik v Kanadi, Rajko Djermanović je v svojih izjavah večkrat napadel hrvatskega kardinala Stepinca ter sv. očeta Pija XII. S temi izjavami je vzbudil med katoličani splošno ogorčenje. Nadškof v Vancouverju William M. Duke je Titovemu ambasadorju javno odgovoril. Na vlado so prihajali številni protesti. Vlada je zato dala vedeti Djermanović-u, de so "njegove izjave obžalovanja vredne in da ne želi, da se kaj takega še ponovi".

Gomilarjeva trgovina

z mesom in živili

se toplo priporoča Slovincem v Chicagu.

Pri Gomilarju lahko dobite kranjske klobase, suhe šunke, prekajene svinjske želodce itd. Obiščite Gomilarjevo trgovino!

1801 W. Cermak Road, Chicago, Ill.

MEDEN APPLIANCES

Television Sales and Service
Refrigerators — Washing Machines
1804 W. CERMAK RD., CHICAGO 8, ILL.

NAROČAJTE PAKETE preko solidne

slovenske firme

CITRUS

pri MIHAELU STAUDOHR,

2050 W. 23rd STREET, CHICAGO 8, ILLINOIS

Firma Citrus izplača Vašim v domovini za vsak \$1.00 po 370 Dinarjev.

Amerikanska Slovenka piše

Rojena sem v Ameriki kot hčerka slovenskih starišev iz vinorodne Dolenjske. Po smrti starišev sem se preselila k omoženi sestri, ki je poročena s Slovakom, ki je rojen v Ameriki. Ta mi je začel odpirati oči, kó mi je pripovedal o težki in mučni borbi svojega naroda, ki ga niti dobro ne pozna, toda mu je z vsem srcem predan. Začela sem premišljevat in poizvedovati pri znanjih iz stare kontre o moji domovini in o slovenskem narodu. Dobivala sem razne odgovore, vendar so se vsi strinjali v tem, da je to majhen, toda visoko kulturno stoječ narod, ki pač zasluži lepšo bodočnost. S svakom sem razgovarjala o tem, kaj bi mogli mi mladi ameriški Slovenci, ki skoraj več slovenščine dobro ne obvladamo, storiti za svoj narod, katerega člani smo po svojih očetih in materah.

Rekel mi je, naj se obrnem na urednika nacionalnega slovenskega lista "Slovenska Država", ki je glasnik tistih, ki se bore za osvoboditev Slovencev, da bodo sami vladali in svoj denar sami trošili za svoje potrebe.

Moj znanec, tudi tukaj rojeni Slovenec, ki pa bolje obvlada slovenski jezik od mene, in ki je tudi pomagal pri sestavljanju tega pisma, mi je preskrbel naslov in sedaj se obračam na Vas g. urednik s prošnjo, da mi obrazložite, kaj bi mogli mi tukaj rojeni Slovenci in Slovenke storiti za svoj trpeči narod, kako mu pomagati za osamosvojitve.

Rada se bom odzvala in poagitala za Vaš list po svojih razmerah pri znancih in prijateljih. Boste videli, g. urednik, da čutimo tudi mi slovensko, čeprav smo dobri in zavedni ameriški državljani. Svak mi je povedal, da so pri vseh narodih, ki se bore za svobodo svoje zemlje v stari domovini, navdušeni sodelavci ravno tukaj v Ameriki rojeni pripadniki dotičnih narodov.

Daj Bog, da bi se moje želje izpolnile ter da bi tudi mi slovenski Amerikanci mogli kaj doprinesti k osvoboditvi Slovenije.

Mary L., Pittsburgh, Pa.

(Odgovor uredništva: Pismo, ki smo ga dobili, nas je izredno razveselilo. Podrobnosti Vam sporočimo pismeno. Eno povdarimo danes Vam in vsem ostalim, tu-

kaj rojenim zavednim Slovincem in Slovincem: Naročajte "Slovensko Državo", če znate toliko slovenski, sicer pa agiritajte zanjo pri starih slovenskih pionirjih. Važna je tudi finančna podpora listu in ideji! Tretje, kar svetujemo je: Podpisujte slovensko Izjavo in sodelujte pri Slovenski Narodni Zvezi!)

ŽAREK UPANJA ZA RAZBITE DRUŽINE

Po poročilu New York Timesa pripravlja Jugoslavija olajšave ne samo za potovanja v tujino, marveč tudi za izseljevanje. Po izjavi podpredsednika Zveznega izvršilnega sveta Aleksandra Rankovića bo dovolila vlada izselitev ne samo članom družin starih izseljencev, ki so zapustili domovino iz gospodarskih razlogov, marveč tudi družinskim članom političnih beguncev. Podrobnejša določila bodo izšla letošnje poletje ter bodo stopila takoj po objavi v veljavo, ker ne potrebujejo odobritve zakonodajne skupščine. Vsako prošnjo bodo reševali posamično. A. Ranković je izjavil, da se je vlada odločila iz človečanskih razlogov za ta korak in da je mneja, da je sedaj že nastopil čas, ko more tako izselitev dovoliti, ne da bi izpostavila nevarnosti komunistično revolucijo. Vendar pa ne nameravajo dovoliti izseljevanja političnim nasprotnikom, ki prebivajo v državi. Ker je vlada izdala potna dovoljenja že v nekaj osamljenih primerih, je vendarle upati, da se bo vsaj za večje število družin končalo nečloveško stanje prisilne ločitve, ne da bi bilo treba zato tvegati življenje s tajnim begom preko meje. Po neki statistiki živi v begunstvu okrog 600 slovenskih družinskih očetov, ki imajo družine še v domovini.

Iz Chicaga in okolice

Pred nekaj leti DP — danes seržant ameriške armade. V Ameriki ni važno to, kdo si po narodnosti, ampak predvsem sposobnost in poštenje. Da je to res, nam priča primer **Toneta Velbla**, ki je leta 1950 kot DP prišel s svojimi stariši iz Avstrije v Chicago. Pred približno poldrugim letom je bil Tone od Strica Sama pozvan k vojakom. Poslali so ga na Korejo. V vojaški službi je pokazal toliko volje in sposobnosti, da je postal najprej korporal, pred kratkim pa je bil povišan v čin seržantta. Tonetu, i je zaveden Slovenec, k temu ki povišanju prav iskreno čestitamo. Z veseljem ga bomo pozdravili v svoji sredi, ko se bo vrnil koncem maja zopet v Chicago k svojim starišem, na 1848 W. 23 St. — O Tonetu Velblu je pisal tudi West Side Times od 19. marca.

Frank Karner — ameriški državlján. Dne 24. marca je položil prisego zvestobe ameriški državi Mr. Frank Karner iz 2107 S. Lombart Ave., Cicero.

Sestanek SNZ 15. marca je bil lepo obiskan. Predaval je urednik SD Mirko Geratič o slovenskem kmetu, poborniku za slovensko samostojnost.

Punčko so dobili. V družini našega naročnika Mr. Franka in Josefine Matković na 2030 W. 23rd Str. so dobili zalo deklico. Hotel sem od tetke štorcklje zvedeti še, kako bo mali ime, pa je že štorcklja odvihrala, češ da je zelo bizi... Naše čestitke očku in mamic!

POŠLJITE BREZ SKRBI! MI PLAČAMO PREVOZ, CARINO IN POŠTNO TAKSO.

POZOR! Ko pošljate darove, sporočite svojcem, da ste Vi v naprej plačali prevoz in carino. Ako od Vaših zahtevate plačilo carine ali prevoza, naj zahtevajo potrdilo za plačilo. Mi jamčimo povračilo denarja, katerega Vaši plačajo na račun carine ali prevoza.

DVAKRAT DNEVNO pošiljamo po zračni pošti (Air Mail) Vaša naročila, v TRST,

kjer je naše veliko skladišče prvovrstnega, svežega AMERIŠKEGA in KANADSKEGA blaga.

Posiljajte darove Vašim dragim v domovini preko naše NAJVEČE in NAJSIGURNEJŠE AGENCIJE. Pri nas dobite NAJNIŽE CENE in NAJBOLJŠE BLAGO.

- Paketi se izročajo prejemnikom v Stari Domovini v teku 15 do 30 DNI.
- Jamčimo vsako pošiljko za delno ali celotno izgubo!

Najfin. bela kanadska '000' moka | **Fina koruzna moka**
100 lbs. do zadnje postaje .. \$11.45 | **100 lbs. do zadnje postaje .. \$11.45**

Dodajte za vsako vrečo moke poštno takso 200 Din. ali 67 centov.

50 lbs. najfinejše BELE MOKE.....\$6.75 | **50 lbs. KORUZNE MOKE\$6.50**

PROSIMO, UPOŠTEVAJTE! Pri vseh paketih je vračunan in plačan prevoz, carina in poštna taksa!

Paket števil 1.....\$33.75 | **Paket števil 6.....\$14.75**

20 lbs. Riža — Rice
 20 lbs. Sladkorja — Sugar
 10 lbs. Masti — Lard
 6 lbs. Kave — Coffee
 15 lbs. Spagetov - Spaghetti
 10 lbs. mila (Laundry)
 10 lbs. fižola — Beans
 10 lbs. bele moke — Flour

Paket števil 17...\$10.50

10 lbs. Sladkorja—Sugar
 10 lbs. Riža — Rice
 10 lbs. Špageta
 10 lbs. Bele moke—Flour

Paket števil 3.....\$32.15

30 lbs. Riža — Rice
 20 lbs. Sladkorja — Sugar
 6 lbs. Kave — Coffee
 10 lbs. Masti — Lard
 10 lbs. bele moke — Flour
 10 lbs. Ječmena - Barley
 5 lbs. mila — Laundry

Paket števil 4.....\$15.95

10 lbs. Masti — Lard
 10 lbs. Sladkorja — Sugar
 5 lbs. Spageti - Spaghetti
 5 lbs. Kave — Coffee
 5 lbs. Ječmena — Barley
 5 lbs. Mila (Laundry)

Paket števil 5.....\$21.75

5 lbs. Kave — Coffee
 10 lbs. Sladkorja — Sugar
 5 lbs. Spagetov - Spaghetti
 5 lbs. Riža — Rice
 10 lbs. Masti — Lard
 10 lbs. Mila (Laundry)
 10 lbs. bele moke — Flour

Odpremljamo vsakovrstne pakete po naročilu. Odpremljamo Vaše lastne pakete. Pišite!

Paket števil 6.....\$14.75

10 lbs. Riža — Rice
 6 lbs. Kave — Coffee
 10 lbs. Sladkorja — Sugar
 10 lbs. Spagetov - Spaghetti

Paket števil 7.....\$27.75

20 lbs. Riža — Rice
 10 lbs. Sladkorja — Sugar
 6 lbs. Kave — Coffee
 10 lbs. Spagetov - Spaghetti
 5 lbs. Masti — Lard
 5 lbs. Griza — Farina
 5 lbs. Ječmena — Barley
 1 lb. Čokolade - Chocolate
 2 lbs. Cocoa
 ¼ lb. Popra
 ½ lb. Čaja — Tea

Paket števil 22...\$16.90

25 lbs. bele moke — Flour
 10 lbs. Sladkorja — Sugar
 6 lbs. Kave — Coffee
 10 lbs. Riža — Rice

Paket števil 9.....\$9.25

2 lbs. Kave — Coffee
 2 lbs. Sladkorja — Sugar
 2 lbs. Riža — Rice
 1 lb. Olja — Oil
 2 lbs. Griza — Farina
 400 gr. Marmelade

Paket števil 11...\$12.25

5 lbs. Kave — Coffee
 5 lbs. Masti — Lard
 5 lbs. Sladkorja — Sugar
 5 lbs. Ječmena — Barley
 5 lbs. Griza — Farina

Paket števil 24...\$14.00

25 lbs. Sladkorja — Sugar
 25 lbs. bele moke — Flour
 10 lbs. Riža — Rice

Naši "SPECIALNI" Paketi

V močnih dvojnih vrečah ali lesenih zabojih. Najboljše pakovanje. Cene vračunane do zadnje postaje prejemnika.

20 lbs. Riže — Rice	\$ 8.35
20 lbs. Graha — Beans	\$ 6.25
40 lbs. Graha — Beans	\$12.95
100 lbs. Graha — Beans	\$24.95
20 lbs. Spagetov	\$ 6.95
40 lbs. Spagetov	\$13.50
100 lbs. Spagetov	\$24.95
20 lbs. Sladkorja - Sugar	\$ 6.25
50 lbs. Sladkorja - Sugar	\$14.25
100 lbs. Sladkorja - Sugar	\$22.70
25 lbs. Grisa - Farina	\$ 7.75
37 lbs. svinj. masti-Lard	\$12.50
25 lbs. Ječmena - Barley	\$ 7.50
10 lbs. Bakalara — Stock Fish	\$ 7.40
25 lbs. Leče — Lentil	\$ 8.45
10 lbs. mila za pranje (Laundry Soap)	\$ 5.40
6 lbs Kave (Santos)	\$ 6.70
Olje olivno, 5 litrov	\$ 9.75
Meso v konzervi, 5 lbs.	\$ 4.45
Šunke v kanta, 11 lbs.	\$16.25
Mleko v prahu, 10 lbs.	\$10.25
Kokošja juha — Lipton, 24 pkg.	\$ 5.75
Salama "Gavrilovič", lb.	\$ 1.50
Slanina, sušena panceta lb.	\$1.00
Cikorija (Frank), 5 lbs.	\$ 4.50
Čokolada, 4 lbs.	\$ 5.25
Cocoa, 4 lbs.	\$ 5.00
Tomato Paste, 10 lbs.	\$ 6.50

ZA NAŠO BODOČNOST

Ob pokretu za suvereno Slovensko državo se krešejo različne misli. So optimisti, ki dobro vedo, da je do uresničitve tega ideala trnjeva pot, a imajo vero v končno zmago pravice. Pred očmi jim je veličastna borba Ircev za svobodo, katero so bojevali skoro tristo let, večkrat brez upa na uspeh, a končno vendarle dosegli svoj cilj. Imamo tudi črnogledne ljudi, katerih je strah vsakega napora. Najraje bi se spet povrnili nazaj v "dobre stare čase" predvojne Jugoslavije.

Prihajajo pa tudi taki, ki bi radi pokret za suvereno Slovensko državo potisnili v kot, zmanjšali njegov pomen ter vse slepo prepustili negotovi bodočnosti. Ti trdijo: Najvažnejši problem, ki mora združiti vse Jugoslovane, je borba proti komunizmu v domovini. Ko bo doma komunizem strtl in bo konec Titovega nasilja, potem si bo narod v domovini že sam v svobodnem glasovanju izbral obliko vladavine — ali sožitje v Jugoslaviji, ali pa se bo odločil za suverene narodne države.

Brez dvoma drži: Ni emigranta, naj bo to Slovenec, Hrvat, Srb ali Makedонец, kateri ne bi želel skorajšnjega propada komunizma. Nespravljivo sovraštvo napram komunizmu, bodisi da je to komunizem Stalinovega ali pa komunizem Titovega kova, je vsakemu zavednemu Slovincu emigrantu ki količkaj krščansko čuti, skoraj prirojeno. Saj ni slovenske družine, ki ne bi objokovala katero žrtev komunističnega divjanja. Vsakdo, kdor je vzel na sebe težko breme begunstva, ima dovolj vzroka sovražititi komunistično ideologijo, se proti njej boriti ter pomagati jo končno tudi streti.

Kaj lahko praktično storimo proti komunizmu mi, ki smo zapustili slovensko zemljo in šli v emigracijo? Zaenkrat imamo na izbiro le možnost razkrivanja komunističnih laži, možnost prikazovanja komunističnega nasilja nad vestjo in osebno svobodo. Kot poznavalci resničnih razmer v domovini lahko dokažemo, da Titov komunizem ni za las boljši od sovjetskega. Lahko svarimo, opozarjamo, protestiramo, zbiramo podatke o krivicah, ki jih povzročajo sedanji Zapadni "zavezniki" nad brezpravno množico državljanov. Politiki, kateri sede v raznih mednarodnih zastopstvih, imajo pa dolžnost, biti tolmači enoglasne volje zatiranega naroda, ki ne mara nobenega komunizma — ne Stalinovega, niti Titovega. V pogledu protikomunističnega nastopanja smo res vsi eno. Ni razločka med pristaši te ali one skupine. Toda komunizma ne bomo strli s samo propagando. Le pripomoremo lahko do spoznanja, da je vsak komunizem — tudi Titov — ogrožanje človeškega dostojanstva. Komunizem — se bo zlomil takrat, ko bo dokončno zlomljena centrala vsega zla — Moskva; s padcem moskovskih oblastnikov bo izpodmaknjen stolček tudi ostalim manjšim tiranom v Srednji Evropi. Ni mogoče, da bi se po padcu svetovnega komunizma obdržal kak "nacionalni" komunizem, kakor nekateri zmotno označujejo titoizem.

Delati neutrudno proti komunizmu, to je naša osnovna krščanska in človečanska dolžnost. S tem izkažemo hvaležnost tudi Ameriki, ki nas je sprejela pod svoje okrilje. Toda ali naj zato zanemarimo svojo drugo narodno dolžnost, boriti se za resnično osvobodjenje, ki je možno le v suvereni državi? Ali naj molčimo in čakamo v slepem zaupanju, da si bo narod po zlomu komunistične tiranije svobodno izbral oblike države?

Ne varajmo se! Če se bomo povrnili nazaj v dobo predvojne Jugoslavije in čakali na možnost svobodnega glasovanja o naši narodni bodočnosti, bomo potegnili "ta kratko". Zakaj? Naši fantje tudi danes služijo pri vojakih na jugu države. V Sloveniji in na Hrvaškem se nahajajo srbski vojaki, srbski policaji in žandarji. Ali smemo upati, da bo centralna oblast v Beogradu res dala narodu priliko svobodno izreči svojo voljo? Z gotovostjo smemo pričakovati, da bo narod "izrekal" svojo voljo pod pendreki in puškinimi kopiti, kakor je to bilo vedno za časa volitev od leta 1929 dalje do razpada Jugoslavije.

Kaj nam preostane? Biti moramo v tujini glasniki narodnih pravic. Ker narod doma ne more svobodno odločati, niti svobodno misliti in govoriti, mora biti slovenska emigracija tisti vir, preko katerega bo izraženo stoletno hrepenenje po lastni slovenski državi. Prazan je govor: Uničimo komunizem, ostalo naj počaka. Storititi moramo prvo in drugo. Ne smemo prezreti prvega, ne opustiti drugega. Oboje je važno!

Skušnja uči, da rabijo Zapadnjaki mnogo časa, predno doumejo kako reč. Šest let je trebalo, da so vsaj nekoliko spoznali, da s komunizmom ni mogoče sodelovati. Mar mislite, da bodo Zapadni politični voditelji, predvsem Amerikanci, kar na prvi pogled razumeli naše narodne težnje? Še malo ne! Na ves glas moramo ponavljati, kaj hočemo. Pravzaprav bi morali to delati že davno, vsa leta slovenske politične emigracije od 1. 1941 dalje. Mnogo smo zamudili, po lastni krivdi.

Zato moramo pozdraviti delo Akcijskega odbora za suvereno Slovensko Državo. To delo podprimo s sodelovanjem. To gibanje mora postati vsenarodno. Naš glas se mora v svetu slišati! Dokler tega glasu ne bo, zamanj upanje na kak uspeh.

Mirtič

JUTRO BREZ SONCA — odličan roman slov. pisatelja Ivana Jonteza lahko dobite tudi v naši upravi. Pišite takoj ponj!

Poravnajte naročnino, to je naša stalna prošnja! Velja tistim, ki so na to svojo dolžnost pozabili! Ne odlašajte!

Poštna zona — je važen del vsakega naslova. To velja zlasti za večja mesta... Če vidiš, da pri Tvojem naslovu ni poštna zona, nam sporoči točen naslov in poštno zono. Zadoštuje dopisnica. — Javljajte nam sproti spremembe naslovov.

Vaši v Domovini potrebujejo denarja, če želite poslati denarno pomoč tedaj to storite preko nas. Za EDEN ameriški ali kanadski dolar DAMO 300 DINARJEV. Lahko pošljete večje svote.

ZDRAVILA pošiljamo po zračni pošti "Air Mail". Jamčimo dostavo v 8 dneh.

STREPTOMYCIN: P.A.S.: 500 tablet.. \$ 8.95 | **RIMIFON:**
 65 centa gram | 1000 tablet.. \$1700 | 200 tablet\$ 6.45
 Penicillin: v olju (in Oil) | **RUTIN:** 500 tablet..\$5 00 | 500 tablet\$12.95
 3 milijone units\$4.75

Vaša pisma, čeke ali Money Order pošljite z zaupanjem na
USA Express Co.

720 TENTH AVE. (Between 49th & 50th St.)

NEW YORK 19, N. Y., USA.

Telefon: PLaza 7-6459

Naslov naše podružnice: USA EXPRESS CO.

5501 Blvd. East, West New York, New Jersey